

Olukord Süürias

Euroopa Parlamendi 16. veebruari 2012. aasta resolutsioon olukorra kohta Süürias (2012/2543(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Süüria kohta,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 10. oktoobri, 14. novembri ja 1. detsembri 2011. aasta ning 23. jaanuari 2012. aasta järeldusi Süüria kohta, samuti Euroopa Ülemkogu 23. oktoobri ja 9. detsembri 2011. aasta järeldusi,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 8. oktoobri, 3. novembri, 28. novembri ja 2. detsembri 2011. aasta ning 1. veebruari ja 4. veebruari 2012. aasta avaldusi Süüria kohta,
- võttes arvesse nõukogu 1. detsembri 2011. aasta otsust 2011/782/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/273/ÜVJP¹, ning välisasjade nõukogu 23. jaanuari 2012. aasta koosolekust lähtuvat otsust karmistada ELi piiravaid meetmeid Süüria režiimi suhtes,
- võttes arvesse nõukogu 18. jaanuari 2012. aasta määrust (EL) nr 36/2012, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 442/2011²,
- võttes arvesse Araabia Liiga 27. augusti, 16. oktoobri, 12., 16. ja 24. novembri 2011. aasta ning 22. jaanuari ja 12. veebruari 2012. aasta avaldusi olukorra kohta Süürias, samuti 2. novembril 2011. aastal vastu võetud tegevuskava ning 27. novembril 2011. aastal heaks kiidetud Süüria-vastaseid sanktsioone,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu eesistuja 3. augusti 2011. aasta avaldust,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 3. komitee 22. novembri 2011. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Süüria Araabia Vabariigis,
- võttes arvesse sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni 23. novembri 2011. aasta aruannet Süüria Araabia Vabariigi kohta,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 2. detsembri 2011. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Süüria Araabia Vabariigis,
- võttes arvesse 1948. aastal vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti, piinamise ning muu julma,

¹ ELT L 319, 2.12.2011, lk 56.

² ELT L 16, 19.1.2012, lk 1.

ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni, lapse õiguste konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli laste kaasamise kohta relvastatud konfliktidesse ning genotsiidi vältimise ja selle eest karistamise konventsiooni, millega Süüria on ühinenud,

- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et 2011. aasta märtsis alguse saanud rahumeelsete protestijate vägivaldsest mahasurumisest alates on süstemaatilised tapmised, vägivald ja piinamine järsult kasvanud ning Süüria sõjavägi ja julgeolekujõud on jätkanud sihipäraseid tapmisi, piinamisi ja massilisi vahistamisi; arvestades, et linnad ja asulad kogu Süürias on valitsusvägede piiramisrõngas ning neid pommitatakse; arvestades, et juurdepääs toidule ja meditsiinitarvetele on äärmiselt raske; arvestades, et paljude süürlaste humanitaarolukord on vägivald ja ümberasustamiste tõttu halvenenud;
- B. arvestades, et ÜRO hinnangul on Süürias 11 kuud väldanud ülestõusu käigus surma saanud üle 5400 inimese, ehkki ajakohastatud andmeid on väga raske saada, kuna mõned piirkonnad, näiteks osa Homs'i linnast, on täiesti eraldatud; arvestades, et lisaks sellele on tuhandeid vigastatud, kinni on peetud vähemalt 69 000 inimest, kellest umbes 32 000 on seejärel vabaks lastud, ning umbes 12 400 inimest on põgenenud naaberriikidesse; arvestades, et ÜRO Lastefondi andmetel on tapetud sadu lapsi ja veel sadu on meelevaldselt kinni peetud, piinatud ja kinnipidamise ajal seksuaalselt kuritarvitatud;
- C. arvestades, et ümberpiiratud Homs'i linna elanikke pommitatakse massiivselt ja pidevalt ning elanikud kardavad, et režiim teeb ettevalmistusi otsustavaks maismaarünnakuks; arvestades, et 12. veebruaril 2012 teatas Araabia meedia, et Süüria pommitab tankidest ja suurtükkidest Hama linna, jätkates samal ajal rünnakuid Homsile; arvestades, et samal ajal kinnitavad Süüria võimud, et neil on kokkupõrked „terroristlike rühmitustega”, mis kestavad, kuni „kord” on taastatud;
- D. arvestades, et president Bashar al-Assad ei ole oma korduvaid reformi- ja amnestialubadusi täitnud ning see režiim on oma usaldusväarsuse ja õiguspärasuse täielikult kaotanud, mistõttu rahvusvaheline üldsus on nõudnud tungivalt presidendi tagasiastumist;
- E. arvestades, et tapetud on üks Prantsusmaa ajakirjanik ja vigastada saanud on üks Madalmaade ajakirjanik, kes täitsid ülitähtsat ülesannet edastada Süüria sündmuste kohta sõltumatut teavet; arvestades, et Süüria ametivõimud ei luba enam riiki rahvusvahelisi ajakirjanikke; arvestades, et peamiseks teabeallikaks sellest riigist on jätkuvalt Süüria põgenike tunnistused, kodanike teated Süüriast ja mobiiltelefonidega salvestatud pildimaterjal, mis on eraldiseisvate satelliidiühenduste abil üles laetud;
- F. arvestades, et Araabia Liiga otsustas paluda ÜRO Julgeolekunõukogult toetust poliitilise lahenduse saavutamiseks Süürias; arvestades, et Venemaa Föderatsioon ja Hiina panid 4. veebruaril 2012 veto ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile, millega toetati Araabia Liiga nõudmist kaasavaks ja rahumeelseks Süüria poolt juhitud poliitiliseks protsessiks; arvestades, et Araabia Liiga vaatlusmissioon Süürias peatati 28. jaanuaril 2012 olukorra kriitilise halvenemise tõttu;
- G. arvestades, et 18. jaanuaril 2012 jõustusid ELi täiendavad piiravad meetmed Süüria

režiimi vastu, sealhulgas keeld eksportida Süüria režiimile telekommunikatsiooni jälgimisseadmeid, teatavates infrastruktuuriprojektides ja nendega seotud investeeringutes osalemise keeld ning rahaülekannete ja finantsteenuste osutamise täiendav piiramine;

- H. arvestades, et 23. jaanuaril 2012. aastal lisati nende inimeste, üksuste ja organite loetellu, kelle suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid, 22 inimõiguste rikkumiste eest vastutavat isikut ja kaheksa režiimi rahaliselt toetavat üksust;
 - I. arvestades, et vastuseks üha kasvavale vägivallale ja tõsistele julgeolekuprobleemidele on Ameerika Ühendriigid sulgenud oma saatkonna Süürias; arvestades, et Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaad, Hispaania, Ühendkuningriik, Saksamaa ja Belgia on oma suursaadikud tagasi kutsunud; arvestades, et Pärsia lahe koostöönõukogu ja Tuneesia on oma suursaadikud tagasi kutsunud ning otsustanud Süüria suursaadikud oma pealinnadest välja saata;
 - J. arvestades, et 2011. aasta märtsist alates on kümned tuhanded Süüria pagulased põgenenud Türgi; arvestades, et Türgil on üha olulisem roll rahvusvahelises vastuseisus Süüria vägivallale;
 - K. arvestades, et karm olukord Süürias on juba negatiivselt mõjutanud olukorda Liibanonis ja kardetakse, et konflikt levib üle piiride, millel oleks ettenägematud mõjud ja tagajärjed tervele piirkonnale;
 - L. arvestades, et Venemaa jätkab relvade ja muu sõjalise varustuse müümist Süüria režiimile ja tal on Süürias mereväebaas; arvestades, et EL on kehtestanud Süüriale sõjaväevarustuse embargo ning et Küprosel peatati Venemaa laev, mis Küprose ametivõimude teatel jätkas seejärel tegelikku eesmärki varjates teekonda Süüriasse; arvestades, et kõrge esindaja büroo ei ole selle vahejuhtumi asjaolusid ametlikult ja avalikult selgitanud;
 - M. arvestades, et ÜRO inimõiguste volinik nõudis pärast detsembris toimunud Süüria-teemalist ÜRO Inimõiguste Nõukogu eriistungit, et ÜRO sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni koostatud aruande põhjal tuleb Süüria väidetavate inimsusevastaste kuritegude eest anda Rahvusvahelisse Kriminaalkohtusse, ning ÜRO peasekretär esines 15. jaanuaril 2012 avaldusega, mille kohaselt repressioonide tee on ummiktee;
1. mõistab hukka asjaolu, et Venemaa ja Hiina on kasutanud Süüriat käsitleva resolutsiooni eelnõu blokeerimiseks ÜRO Julgeolekunõukogus oma vetoõigust ja hääletanud Araabia Liiga rahumeelse ülemineku ettepaneku vastu, mida al-Assadi režiim omakorda on käsitanud kui luba suurendada kohapealseid repressioone ning kasutada relvastamata tsiviilelanike vastu raskerelvi ja valimatut jõudu; kordab oma üleskutset ÜRO Julgeolekunõukogu liikmetele ning eriti Venemaale ja Hiinale täita oma kohustust ja tagada, et Süüria rahva vägivaldne represseerimine lõpetataks viivitamata; toetab jätkuvalt ELi ja liikmesriikide sellealaseid jõupingutusi;
 2. kutsub komisjoni asepresidenti ja kõrget esindajat tegema kõik, et tagada ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni vastuvõtmine, tehes koostööd nii Venemaa kui ka Hiinaga;
 3. kutsub Venemaad kui Süüria valitsuse suurimat välismaist relvatarnijat viivitamata

lõpetama relvade tarnimine Süüriasse ning palub ELil koostada must nimekiri Süüriasse relvi tarnivatest ettevõtetest; kutsub sellega seoses kõiki ELi osalejaid täielikult järgima Euroopa Liidu relvaekspordi toimumisjuhendit, mille eesmärk on tõkestada selliste relvade eksport, mida võidakse kasutada riigisisesteks repressioonideks või mis võivad tekitada piirkondlikku ebastabiilsust;

4. mõistab veel kord rängalt hukka Süüria režiimi jõhkrad repressioonid oma rahva vastu, eelkõige Homsis linnas; väljendab kõige sügavamalt muret Süüria võimude toimepandud ränkade inimõiguste rikkumiste, sealhulgas massiliste vahistamiste, kohtuotsuseta hukkamiste, meelevaldsete kinnipidamiste, sunniviisiliste kadumiste ning kinnipeetavate, sealhulgas laste piinamise ja halva kohtlemise pärast; rõhutab, et vägivalda käigus haavatuid ei tohi jätta arstiabita;
5. tunneb muret asjaolu pärast, et UNICEFi 7. veebruari 2012. aasta üleskutse ja Süüria olukorra sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni Süüriat käsitleva 23. novembri 2011. aasta aruande kohaselt on Süürias 2011. aasta märtsis alanud vägivalda käigus surma saanud peaaegu 400 last, kellest ligi 380, mõned neist alla 14-aastased, peeti kinni meelevaldselt, neid piinati kinnipidamise ajal ning nende suhtes tarvitati seksuaalset vägivalda; mõistab kindlalt hukka kõik Süüria sõjaväe ja julgeolekujõudude poolt toimepandud inimõiguste rikkumised, sealhulgas lapse õiguste rikkumised, ning kutsub Süüria valitsust lõpetama kõik lapse õiguste ja muude inimõiguste rikkumised;
6. avaldab siirast kaastunnet ohvrite perekondadele; avaldab tunnustust Süüria rahvale julguse ja otsustavuse eest ning toetab igati nende püüdlusi tagada demokraatia, õigusriigi põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste täielik austamine ning kindlustada paremad majanduslikud ja sotsiaalsed tingimused;
7. kordab oma nõudmist president Bashar al-Assadile ja tema režiimile astuda viivitamatult tagasi, et Süüria saaks rahumeelset minna üle demokraatiale;
8. nõuab tungivalt, et al-Assadi režiim lõpetataks vägivalda Süüria rahva vastu, viiks väed ja tankid linnadest välja, vabastaks kõik kinnipeetud meelevaldajad, poliitvangid, inimõiguslased, blogipidajad ja ajakirjanikud ning annaks rahvusvahelistele humanitaar- ja inimõiguste organisatsioonidele ning rahvusvahelisele meediale täieliku pääsu riiki;
9. nõuab taas Süüria ametivõimude, sõjaväe ja julgeolekujõudude toime pandud laialdaste, jõhkrate ja süstemaatiliste inimõiguste ja põhivabadust rikkumiste kohest, sõltumatut ja läbipaistvat uurimist, et kõigi neis tegudes, mis võivad endast kujutada inimsusevastaseid kuritegusid, süüdi olevad isikud kannaksid vastutust rahvusvahelise üldsuse ees; on seisukohal, et Süüria kriisi lõpetamiseks tehtavate ÜRO Julgeolekunõukogu jõupingutuste keskmes peavad olema selged vastutuse mehhanismid, ning kiidab veel kord heaks ÜRO inimõiguste voliniku üleskutse anda Süüria Rahvusvahelisse Kriminaalkohtusse;
10. kordab taas oma kindlat toetust Araabia Liiga jõupingutustele lõpetada vägivald Süürias ja toetada poliitilise lahenduse leidmist; väljendab heameelt Araabia Liiga otsuse üle tihendada koostööd ÜROga; võtab teadmiseks Araabia Liiga otsuse peatada oma vaatlusmissiooni tegevus Süürias vastusena ametivõimude süvenevale vägivaldale;
11. peab tervitatavaks komisjoni asepresidendi ja kõrge esindaja toetust ideele luua Süüria rahva toetusühingu kontaktrühm, mis koosneks Süüria demokraatiale üleminekut

- toetavatest riikidest, sealhulgas Türgi ja Araabia Liiga liikmesriigid; väljendab heameelt komisjoni asepresidendi ja kõrge esindaja teate üle, et ta kavatseb osaleda nimetatud kontaktrühma esimesel koosolekul, mis toimub 24. veebruaril 2012. aastal Tuneesias;
12. kutsub nõukogu tegema ühise otsuse kutsuda kõik suursaadikud Süüriast tagasi ning külmutada diplomaatilised kontaktid Süüria suursaadikutega ELi liikmesriikides; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ja kõrge esindaja suurendaks ELi Damaskuse delegatsiooni ja vajaduse korral kõigi muude esinduste humanitaarsuutlikkust;
 13. väljendab heameelt asjaolu üle, et EL kohustub jätkuvalt nõudma rahvusvahelise surve suurendamist Süüria režiimile; toetab välisasjade nõukogu 23. jaanuari 2012. aasta otsust kehtestada Süüria režiimi suhtes uued piiravad meetmed ja nõuab uusi sihipäraseid sanktsioone;
 14. tunneb heameelt komisjoni 3. veebruari 2012. aasta otsuse üle eraldada [3 miljonit eurot] humanitaarabi, et leevendada nii Süüria kui ka naaberriikide elanike kannatusi;
 15. peab tervitatavaks ja toetab Süüria opositsiooni jätkuvaid jõupingutusi koondada jõud nii riigi sees kui ka väljaspool seda, et suhelda edasi rahvusvahelise üldsusega, eelkõige Araabia Liigaga, ning kujundada ühine ettekujutus Süüria tulevikust ja demokraatlikule süsteemile üleminekust; nõuab tungivalt, et EL suurendaks oma poliitilist, tehnilist, kommunikatsiooni- ja humanitaaralast toetust opositsioonile;
 16. nõuab tegelikku ja rahumeelset üleminekut demokraatiale, mis vastaks Süüria rahva õiguspärasele nõudmistele ning rajaneks Süüria ühiskonna kõiki demokraatlikke jõude ja osapooli kaasaval üldrahvalikul poliitilisel dialoogil, mille eesmärk on algatada põhjalike demokraatlike reformide protsess, milles võetakse arvesse vajadust tagada rahvuslik leppimine ning kindlustatakse vähemuste õiguste austamine; kutsub ELi toetama Süüria opositsiooni kõiki ühinemispüüdeid ja jõupingutusi koostada demokraatliku Süüria rajamise selge tegevuskava;
 17. tunneb tõsist muret, et ähvarduste kasutamine Süüria ametivõimude poolt võib laieneda pagenduses viibivatele opositsiooniaktivistidele;
 18. väljendab heameelt asjaolu üle, et Türgi toetab kindlalt Süüria elanikke, võttes muu hulgas vastu põgenikke Süüria-Türgi piiril ja andes Süüria opositsioonile võimaluse koonduda; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja teeks kõik võimaliku, et hakata Türgi, Araabia Liiga ja Süüria opositsiooniga arutama Süüria-Türgi piiril humanitaarkoridoride loomise korraldamist;
 19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile, Hiina Rahvavabariigi valitsusele ja parlamendile, Türgi Vabariigi valitsusele ja parlamendile, ÜRO peasekretärile, Araabia Liiga peasekretärile ning Süüria Araabia Vabariigi valitsusele ja parlamendile.